

Ärende: VN/34601/2024

Begäran om utlåtande om utkastet till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 43 § i universitetslagen och 32 § i yrkeshögskolelagen (bestämmelsen om en enda studierätt)

Lausunnonantajan lausunto

Kan propositionens mål understödvas?

Yrkeshögskolan Arcada tackar för möjligheten att ge sitt utlåtande gällande regeringens proposition gällande regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 43 § i universitetslagen och 32 § i yrkeshögskolelagen (bestämmelsen om en enda studierätt).

Arcada förhåller sig positiv till målet att höja andelen högutbildade unga vuxna och positiv till största delen av förslaget att begränsa rätten till en studierätt per studerande. Det kan ändå ifrågasättas huruvida det uppsatta syftet om flera studieplatser nås med denna åtgärd. En gammal studierätt, där studenten eventuellt redan avlagt en del av studierna kommer inte att generera en till nybörjarplats i samma ansökningsomgång. Som signalvärde kan lagen om en studieplats ha ett värde, förutsatt att signalvärdet leder till avvägda val och bättre studieplanering, men risken finns att åtgärden ytterligare ökar de ungas oro över att ta emot en studieplats om man inte upplever sig vara helt säker på att man valt rätt.

Är förslaget värt att understöda? Motivera er positiva eller negativa ståndpunkt.

Åtgärder som skulle minska antalet studerande som innehar flera studierätter, inte i syfte att få en examen utans snarare som ett led i kontinuerligt lärande, understödes.

En absolut förutsättning för att lagen om en studierätt inte ska försätta studenter i kläm t.ex. i skarven mellan bachelor och magisterstudier är att studieadministrativa systemen kan identifiera en student som är i beråd att bli utexaminerad och därmed inte ska avskrivas, trots att en ny studieplats tagits emot för fortsatta studier. På denna punkt stöder vi Hankens utlåtande kring att datasystem och register över studierätterna behöver vara i bruk och fungerande för att stöda en sådan reform. Vidare bör gränssnitten automatiskt överföra data om nya studierätter och annullerade gamla studierätter, i stället för det nuvarande systemet där högskolorna manuellt meddelar den mottagande högskolan om att en student har överflyttat sin studierätt. Manuella registreringar ökar markant arbetet på högskolorna och ökar risken för fel.

På Arcada har vi ett etablerat ERASMUS samarbete med flera internationella högskolor där studenterna får dubbelexamen och eftersom det handlar om examina från olika länder bör dessa dubbla studierätter inte omfattas av lagen om en studierätt.

I propositionen föreslås att högskolorna ska fatta beslut om att avsluta tidigare studierätter för enskilda studenter. Detta kommer markant att öka högskolornas administrativa arbete. Eftersom rätten till en studierätt per person skulle regleras i lag torde högskolan inte behöva ta några administrativa beslut för att avsluta de tidigare studierätterna.

Går propositionens konsekvensbedömningar i rätt riktning? Saknas det något i konsekvensbedömningarna?

Vi tror att propositionens förväntningar på att förslaget skulle frigöra resurser är överdrivna, eftersom studenter som inte aktivt studerar förbrukar ytterst lite av högskolornas resurser. De avslutade studierätterna genererar inte heller automatiskt flera nybörjarplatser. En annan konsekvensbedömning som saknas är den av psykologisk karaktär, dvs. risken att sökande ytterligare oroar sig för konsekvenserna av att välja fel och därmed skjuter upp mottagandet av studieplats om de inte är helt säkra på vad de vill göra. Om detta lagförslag kompletteras med att man frångår förstagångskvoten, kan risken att studiestarten uppskjuts antagligen minska.

Övriga kommentarer om propositionen

-

Stadius Annika
Yrkeshögskolan Arcada